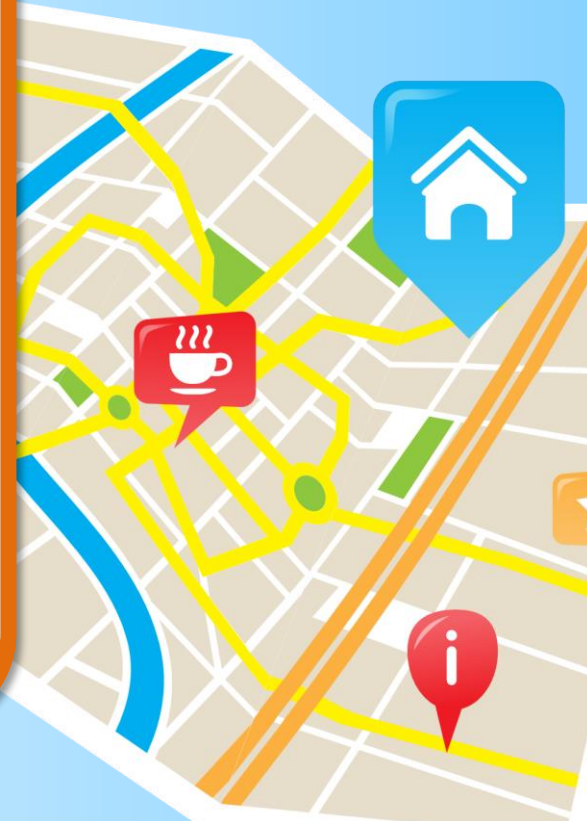

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๕๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง องค์ประกอบของแผนที่

ครูผู้สอน ครูนจรักษ์ สุขเจริญ
ครูสุกฤณา นกเทียน

องค์ประกอบของแผนที่

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายองค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนที่ได้
๒. จำแนกองค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนที่ได้
๓. ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของแผนที่

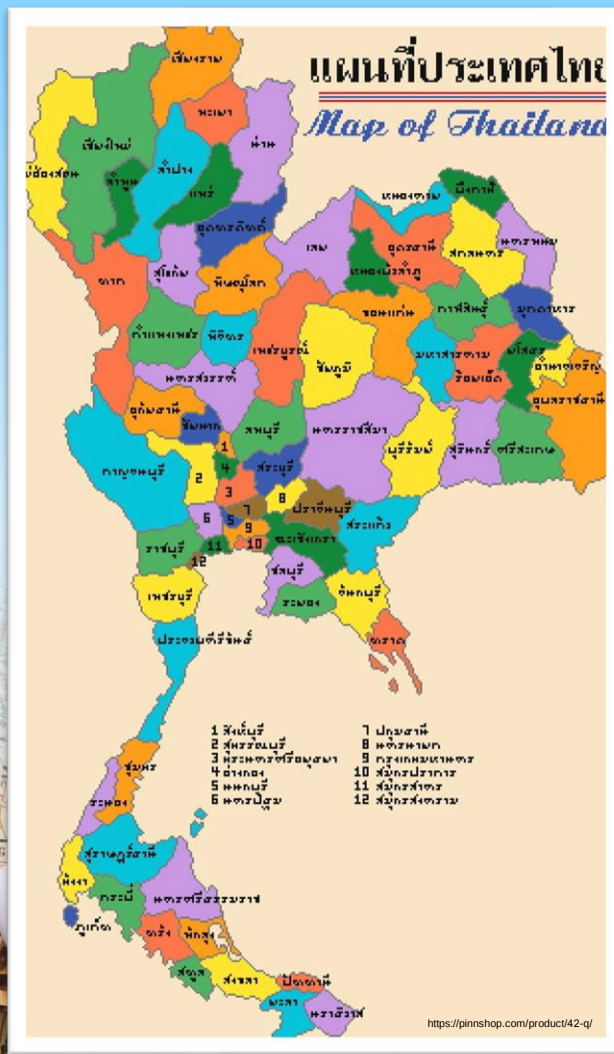

2011 ©Copyright www.MapsNworld.com

Map Not To Scale

<https://www.pinterest.com/preeyananchannara/แผนที่โลก/>

คำถามชวนคิด

เมื่อนักเรียนสังเกตจากแผนที่แล้ว
คิดว่าแผนที่ต่าง ๆ เหล่านี้มีข้อมูล
หรือองค์ประกอบอะไรบ้าง

คำตอบ

ชื่อแผนที่ สัญลักษณ์ อาณาเขต
เส้นทางต่าง ๆ ขนาด รูปลักษณะ
และจำนวนของประเทศ

ภาคเหนือ

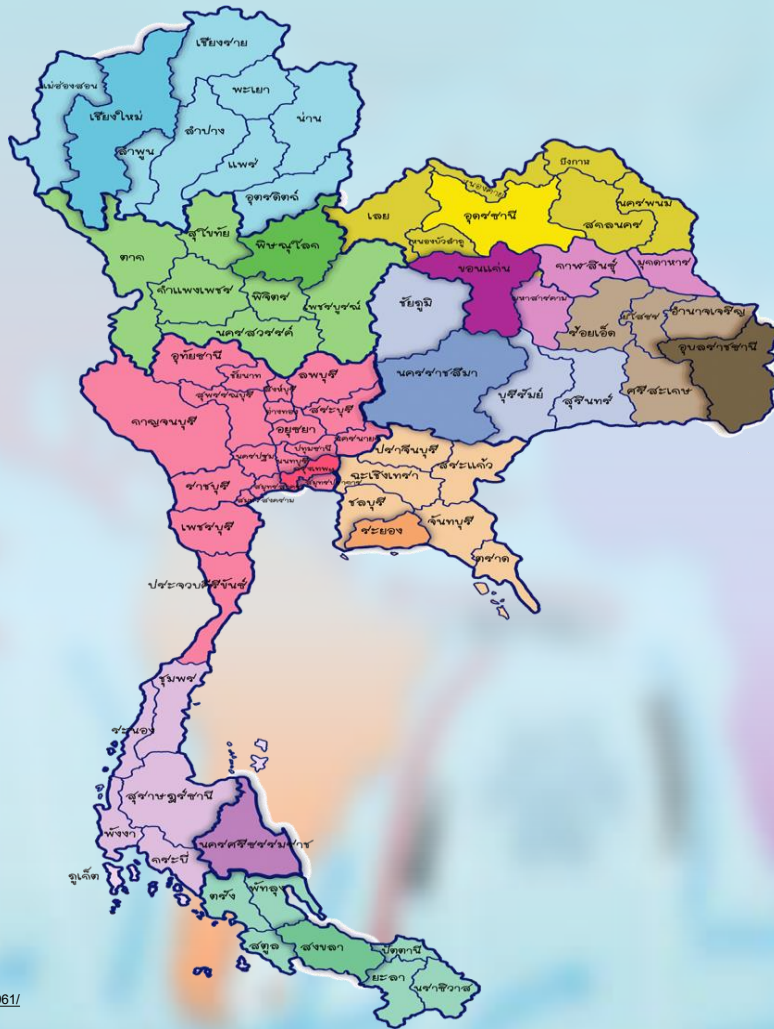
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันตก

ภาคตะวันออก

ภาคใต้

ภาคกลาง

แผนที่

ประเทศไทย

องค์ประกอบของแผนที่

ชื่อแผนที่

ขอบระวางของแผนที่

มาตราส่วน

สัญลักษณ์

ทิศ

ชื่อแผนที่

เป็นสิ่งที่สำคัญเพื่อให้ผู้ใช้ทราบว่าเป็นแผนที่
ที่ใช้กับเรื่องอะไร แสดงรายละเอียดอะไรบ้าง
เพื่อนำไปใช้งานได้อย่างถูกต้อง โดยปกติชื่อแผนที่จะมีคำอธิบายกำกับไว้ เช่น แผนที่โลก
แผนที่ประเทศไทย แผนที่กรุงเทพมหานคร

ขอบระวางของแผนที่

แผนที่ทุกชนิดจำเป็นต้องมีขอบระวางซึ่งทำให้ทราบถึงขอบเขตของพื้นที่ในภูมิประเทศที่แสดงบนแผนที่นั้น ๆ

มาตราส่วน

แสดงอัตราส่วนระหว่างระยะทางในแผนที่กับ
ระยะทางจริงบนผิวโลก มาตราส่วนในแผนที่อาจ
แสดงได้ ดังนี้

๑. มาตราส่วนแบบเศษส่วน

เป็นอัตราส่วนที่เทียบ ๑ ส่วนของระยะทางในแผนที่กับระยะทางบนพื้นผิวโลก เช่น $๑ : ๕๐,๐๐๐$ หมายความว่า ระยะทาง ๑ หน่วยในแผนที่เท่ากับ ระยะทาง ๕๐,๐๐๐ หน่วยบนพื้นผิวโลก

ตัวอย่าง

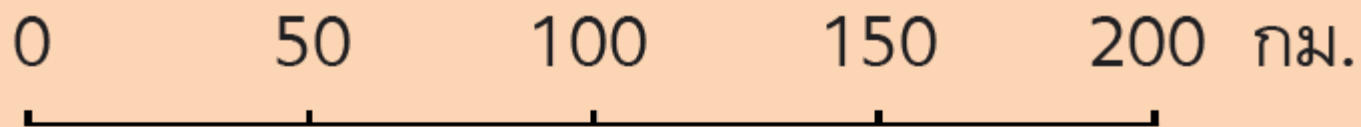
หากแผนที่แสดงมาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐
หมายถึง เมื่อวัดระยะทางในแผนที่ได้ ๑ เซนติเมตร
หมายความว่าระยะทางบนผิวโลก คือ
๕๐,๐๐๐ เซนติเมตร (เท่ากับ ๐.๕ กิโลเมตร)

๒. มาตราส่วนเส้นหรือมาตราส่วนรูปแท้่ง

เป็นเส้นตรงหรือรูปแท้่งที่ถูกแบ่งเป็นส่วน ๆ
และมีตัวเลขกำกับระยะทางไว้ ความยาวของเส้น
หรือรูปแท้่งที่กำหนดจะแทนระยะทางจริง
บนพื้นผิวโลก เช่น

ตัวอย่างมาตราส่วนเส้น

0 50 100 150 200 กม.

ตัวอย่างมาตราส่วนรูปแท้่ง

สัญลักษณ์

เป็นสิ่งที่ใช้แทนสิ่งต่าง ๆ
ที่มีอยู่จริงบนพื้นผิวโลก
ลงในแผนที่ตัวอย่างเช่น

= เมืองหลวง

= ทางรถไฟ

= โรงเรียน

= แม่น้ำ

= โบสถ์คริสต์

= เส้นกั้นอาณาเขต

สัญลักษณ์

Legend

ที่ตั้งจังหวัด

อำเภอ

สถานที่ท่องเที่ยว

สถานีรถไฟ

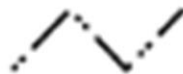
ทางหลวง

แหล่งน้ำ, แม่น้ำ

ทางรถไฟ

เส้นขอบเขตจังหวัด

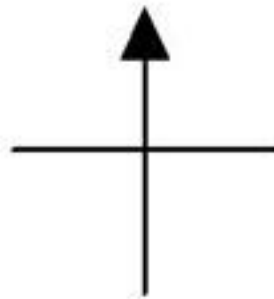
เส้นขอบเขตอำเภอ

ทิศ

ทิศในแผนที่เป็นสิ่งที่ใช้บอกตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่บนแผนที่ ในแผนที่ส่วนใหญ่จะมีสัญลักษณ์เป็นรูปลูกศรชี้ไปยังด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อบอกว่าด้านใดของแผนที่เป็นทิศเหนือ หากไม่มีสัญลักษณ์บอกทิศกำกับไว้ให้ถือว่าทิศเหนือชี้ไปทางด้านบนของแผนที่

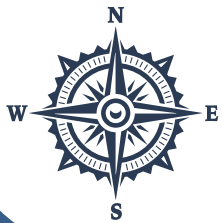
เหนือ

ตะวันตก

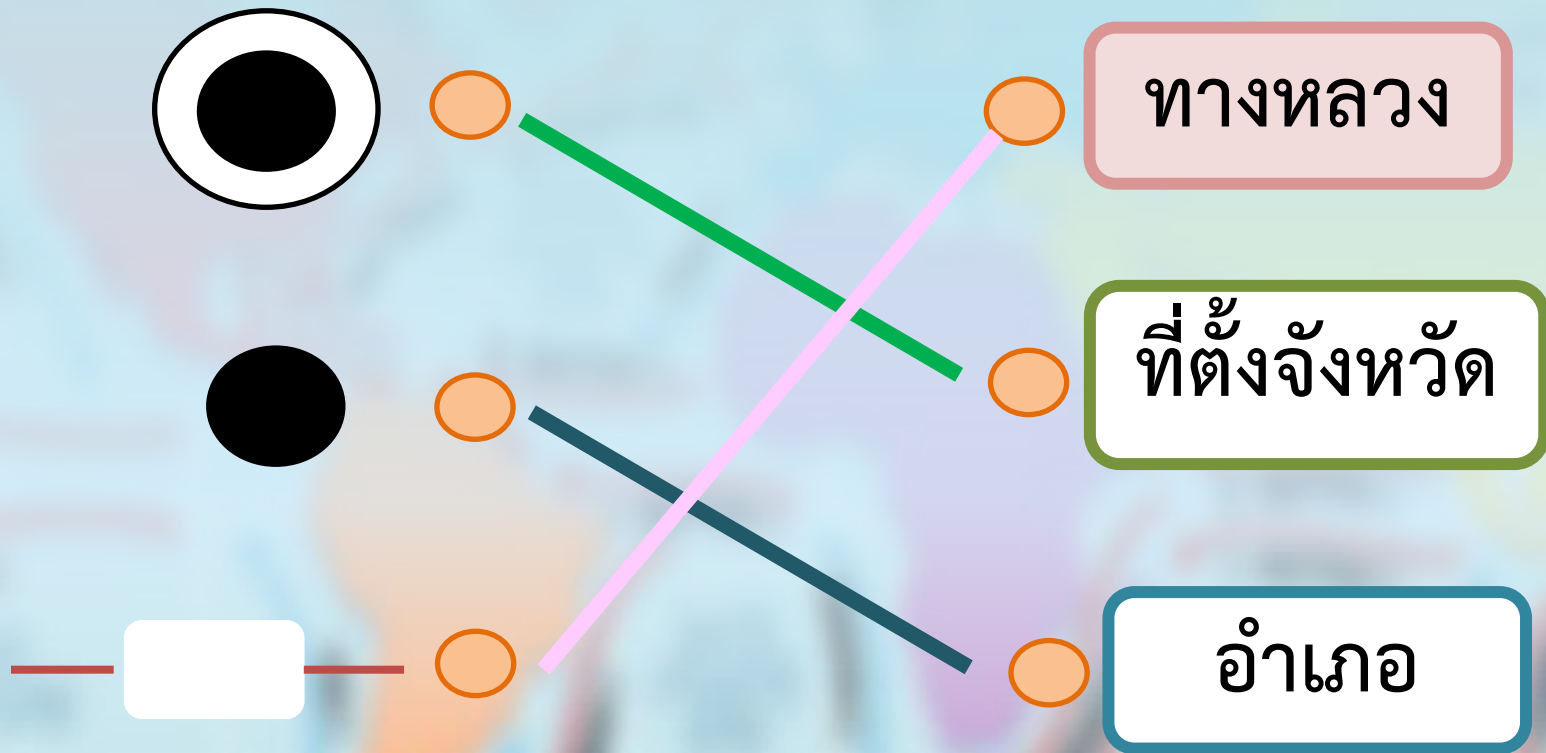
ตะวันออก

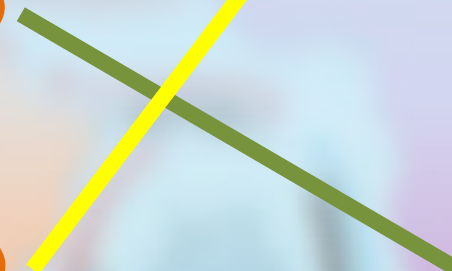
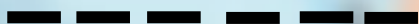
ใต้

แผนที่แสดงอาณาเขตประเทศไทย

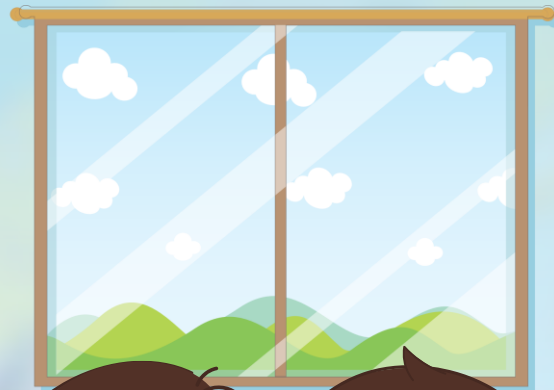
เส้นกั้นอาณาเขต

โรงเรียน

ทางรถไฟ

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง : ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง องค์ประกอบของแผนที่

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒
เรื่อง องค์ประกอบของแผนที่

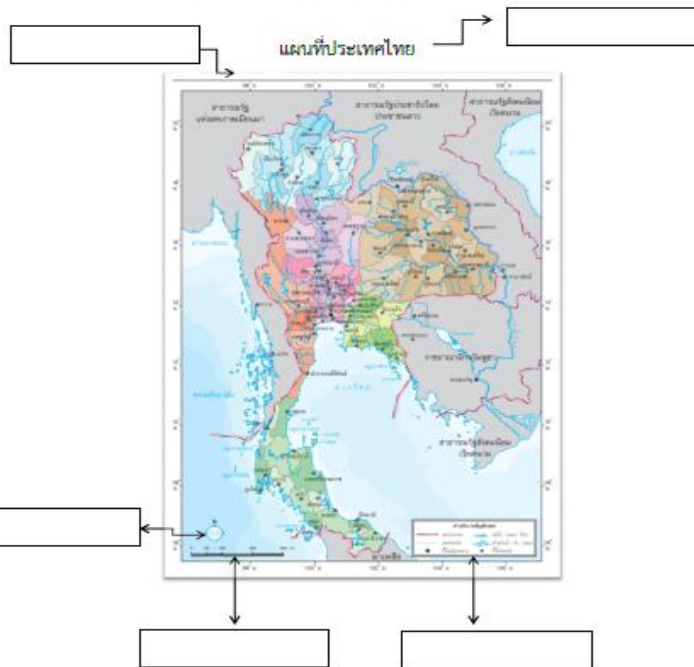
คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๒
เรื่อง องค์ประกอบของแผนที่
๒. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตาม
ความเหมาะสม

ใบงานที่ ๒ เรื่อง องค์ประกอบของแผนที่
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง รอบตัวน่ารู้
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง องค์ประกอบของแผนที่
 รายวิชา สังคมศึกษา รหัส ส๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกองค์ประกอบของแผนที่ให้ถูกต้อง

ใบงานที่ ๒

องค์ประกอบของแผนที่ข้างต้น มีความสำคัญอย่างไร

ตอบ

ใบงานที่ ๒

องค์ประกอบของแผนที่ข้างต้น มีความสำคัญอย่างไร

ตอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.

องค์ประกอบของแผนที่ข้างต้น มีความสำคัญอย่างไร

ตอบ.....มีความสำคัญเพราะเป็นสิ่งบอกข้อมูลในการใช้แผนที่
เพื่อให้สามารถแปลความหมายจากข้อความหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ
บนแผนที่นั้นได้อย่างถูกต้อง.....

สรุปบทเรียน

องค์ประกอบของแผนที่ บ่งบอกถึงสิ่งต่าง ๆ
ที่ปรากฏในแผนที่ เช่น ชื่อ มาตราส่วน ทิศทาง
สัญลักษณ์ การอ่านแผนที่อย่างถูกต้อง จะทำให้เรา
สามารถแปลความหมายและใช้ประโยชน์จากข้อความ
หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ บนแผนที่นั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ง่ายต่อการใช้งาน

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคต่าง ๆ

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๓

เรื่อง ลักษณะทางกายภาพในภูมิภาคต่าง ๆ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

